

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4238/2020
15.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ..., коју заступа пуномоћник Дамир Петровић, адвокат из ...а, против тужених ББ из ..., ..., ВВ из ..., ..., коју заступа пуномоћник Драган Марковић, адвокат из ..., ГГ из ..., ..., коју заступа пуномоћник Драган Марковић, адвокат из ... и ДД из ..., коју заступа пуномоћник Горица Васић Обрадовић, адвокат из ..., ради утврђивања очинства, одлучујући о ревизији тужених ВВ и ГГ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 158/20 од 14.05.2020. године, у седници одржаној 15.10.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужених ВВ и ГГ, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 158/20 од 14.05.2020. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Пожаревцу П2 14/19 од 13.12.2019. године, ставом првим изреке утврђено је да је покојни ЂЂ из ... од оца ЕЕ и мајке ЖЖ, рођен ... године у ... преминуо 17.04.2017. године у ... отац тужиле, што су тужене дужне признати и трепети упис чињенице очинства пок. ЂЂ у матичну књигу рођених за тужилу. Ставом другим изреке обавезане су тужене ВВ и ГГ да на име трошкова парничног поступка исплате тужилу износ од 429.150,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 158/20 од 14.05.2020. године одбијена је као неоснована жалба тужених ВВ и ГГ и потврђена првостепена пресуда. Одбијен је захтев тужених ВВ и ГГ за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужене ВВ и ГГ су благовремено изјавиле ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...87/18) и утврдио да ревизија тужених није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Другостепени суд је оценио све битне жалбене наводе и навео резлоге које је узео у обзир по службеној дужности, па су неосновани ревизијски наводи да је у поступку пред другостепеним судом учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 396. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је рођена .... године у ... .., у ванбрачној заједници сада пок. ЋЋ и тужене ББ, која је заснована у току 1983. године. У току ванбрачне заједнице живели су у стану мајке тужиље где је сада пок. ЋЋ био пријављен, а по прекиду заједнице живота када је тужила напунила ... – ... године живота, сада пок. ЋЋ је засновао заједницу са туженом ДД, са којом је закључио брак који је трајао до његове смрти 17.04.2017. године. Тужила је редовно одржавала контакте са оцем и његовом супругом ДД, заједно су проводили одморе у Србији, као и са сестрама по оцу туженима ВВ и ГГ, које су ћерке сада пок. ЋЋ из претходног брака са ЗЗ. Према интернационалном изводу из матичне књиге рођених за тужилу, као родитељ је уписана само мајка, тужена ББ, док чињеница очинства није уписана. Тужила се најпре презивала ББ1, што је девојачко презиме њене мајке, док је према потпуном изводу о актуелним подацима за тужилу код матичне службе ..., назначено да је тужила удата, да има аустријско држављанство, да је презиме ББ1 добила по рођењу, а да су остале промене имена из АА1 у АА, као и презиме АА извршене 11.06.2007. године, а да је након закључења брака презиме тужиље АА. Тужилина мајка, тужена ББ (рођена ББ1) рођена је .... године и закључила је брак са ИИ 24.12.1966. године у ... који је престао смрћу супруга 27.04.1982. године, три године пре рођења тужиље. Оценом налаза и мишљења Биолошког факултета у Београду утврђено је да вештачење сродства између тужиље и ЈЈ, као потенцијалног стрица, даје резултат који се није могао сматрати информативним, с обзиром да је на основу добијених ДНК профила за 22 анализирана аутозомна генска локуса и учесталости појединачних алела анализираних генских локуса у популацији Србије израчунат $CLR=16$. Наиме, вредност CLR мања од 0,036 готово сигурно карактерише несродне особе, док вредност CLR већа од 32,5 готово сигурно јесте карактеристика особа које су у биолошком сродству (стриц и нећака). Добијена CLR вредност између 0,036 и 32,5 се сматра неинформативном, што није потврдило биолошко сродство између ЈЈ и тужиље, нити је исто искључило, па је одређено ДНК вештачење сродства тужиље и тужених ВВ и ГГ чији резултат је потврдио биолошко сродство тужиље и ГГ, односно резултат представља индикацију за биолошко сродство полусестара, јер је израчунат $CLR=45$, док је на основу добијених резултата за тужилу и тужену ВВ израчунат $CLR=8$. С обзиром да је вредност CLR преко 32,5 готово сигурна карактеристика особа које су у биолошком сродству (полусестра–полусестра), овакав резултат сматра се информативним. Вештачењем биолошког сродства претпостављеног стрица ЈЈ са туженом ВВ (стриц – нећака) није добијен информативни резултат, јер је израчунат $CLR=9$. Наведени резултат не искључује сродство али није информативан, док добијени резултат вештачења сродства стрица – нећака између ЈЈ и ГГ представља индикацију за претпостављено биолошко сродство, с обзиром да је вредност $CLR=197$. Додатним изјашњењем Биолошког факултета објашњено је да за разлику од ДНК анализе биолошког сродства родитељства које недвосмислено потврђују или искључују биолошко сродство типа родитељ-дете, када је реч о осталим биолошким

сродствима (типа стриц-тетка-братаница, брат-сестра, полубрат-полусестра) ДНК анализе могу дати информативне резултате који готово сигурно указује или искључује биолошко сродство. Крајњи резултат анализа представља вредност CLR која за анализирану групу ДНК локуса указује колико је пута вероватније да су две испитиване особе у назначеном биолошком сродству у односу на било које две несродне особе у популацији. Уколико за две особе резултат ДНК анализе укаже на биолошко сродство, добијени резултат не значи да ће додатне ДНК анализе тестираних особа нужно указивати на сродство са другим потенцијалним сродницима. У конкретном случају спроведена ДНК анализа указује на то да су тужиља и тужена ГГ полусестре по оцу. Међутим, овај резултат не значи да ће ДНК анализе сродства тужиље и ЈЈ или тужене ГГ1 и ЈЈ нужно бити информативне, односно указати на биолошко сродство. Једноставније речено испитивање биолошког сродства једне особе са другим особама је независно и резултатима једне анализе, колико год они били сугестивни, није могуће доносити суд о резултатима других ДНК анализа. Када је реч о осталим биолошким сродствима, услед независног наслеђивања и комбиновања не може се унапред предвидети колики ће бити број заједничких алела (по пореклу) у добијеним ДНК профилима. Разумевање овакве одлике наслеђивања, а тиме и природе ДНК анализе, неопходно је да би се одговорило на питање зашто су резултати ГГ према стрицу информативни, а тужилини нису. У доказном поступку оцењен је и налаз ДНК анализе, лабораторијски извештај „...“ од 07.11.2019. године, који су доставиле тужене ВВ и ГГ. По том закључку и мишљењу ВВ и ГГ јесу сестре и по мајци ЗЗ и по оцу. Међутим, како овај налаз нема образложење у погледу изнетог закључка, нити је изнети закључак довео у сумњу мишљење Биолошког факултета, с обзиром да се ради о различитим вештачењима између различитих сродника, првостепени суд је оценио да не постоји потреба за њиховим усаглашавањем.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права утврдили да је сада пок. ЂЂ биолошки отац тужиље.

Право на порекло и идентитет је природно право сваког човека па и детета, гарантовано у члану 64. Устава Републике Србије који предвиђа да свако дете има право на лично име, упис у матичну књигу рођених, право да сазна своје порекло и право да очува свој идентитет. Одредбом члана 7. став 1. Конвенције УН о правима детета прописано је да се дете пријављује одмах након рођења и од рођења има право на име, право на држављанство и колико је то могуће, право да зна ко су му родитељи и право на њихово старање. По члану 59. став 1. Породичног закона, дете без обзира на узраст, има право да зна ко су му родитељи, а оцем детета које је рођено ван брака сматра се мушкарац чије је очинство утврђено признањем, односно чије је очинство утврђено правноснажном судском пресудом (члан 45. став 4.). Ако очинство није утврђено признањем, може бити утврђено правноснажном судском пресудом (члан 55. став 1.), а право детета на подношење тужбе ради утврђивања очинства временски није ограничено (члан 251. став 1.). У случају да тужени у спору о очинству није више жив, тужба се подноси против његових наследника (члан 255. став 1. ПЗ).

По оцени Врховног касационог суда, с обзиром да чињеница очинства није уписана у матичну књигу рођених за тужиљу, правилно су нижестепени судови на

основу утврђеног чињеничног стања, применили наведено материјално право када су утврдили да је сада пок. ЂЂ биолошки отац тужиље. Наиме, у поступку је несумњиво утврђено да је тужилца рођена у току трајања ванбрачне заједнице своје мајке, тужене ББ и сада пок. ЂЂ, са којим је тужилца и после прекида заједнице живота родитеља, била у контакту и блиским односима све до његове смрти. На основу анализе ДНК материјала извршене од стране Биолошког факултета у Београду, утврђено је да добијени резултат указује на сигурну карактеристику сродства тужиље и тужене ГГ полусестре по оцу, а да добијени резултат ДНК анализе између тужиље и ЈЈ (стрица) није информативан али не искључује сродство, јер када је реч о осталим биолошким сродствима, услед независног наслеђивања и комбиновања уколико резултат ДНК анализе за две особе укаже на биолошко сродство, добијени резултат не значи да ће додатне ДНК анализе тестираних особа нужно указивати на сродство са другим потенцијалним сродницима.

Супротно наводима ревизије, правилно су нижестепени судови у склопу свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка оценили резултате вештачења и мишљење Биолошког факултета у Београду, засновано на извршеним ДНК анализама у ситуацији када је реч о осталим биолошким сродствима (стриц-братаница, полусестра–полусестра). Разумевање одлика наслеђивања у том случају, које су довољно разјашњене вештачењем, указују да за разлику од ДНК анализа биолошког сродства родитељства које недвосмислено потврђују или искључују биолошко сродство типа родитељ-дете, када је реч о осталим биолошким сродствима ДНК анализе могу дати информативне резултате који готово сигурно указује или искључује биолошко сродство. Правилно је оцењен и значај налаза ДНК анализе „...“, који закључком да ВВ и ГГ1 јесу сестре и по мајци ЗЗ и по оцу, није довео у сумњу резултате и правилност датог мишљења Биолошког факултета, а будући да се радило о различитим вештачењима биолошког сродства, то није постојала потреба за усаглашавањем наведеног налаза са налазом Биолошког факултета. Нижестепени судови су такође довољно разјаснили порекло презимена тужиље с обзиром да је тужилца достављањем потпуног извода из матичне књиге рођених доказала све промене презимена и имена од рођења па до данас.

Имајући у виду наведено неосновани су наводи ревизије о погрешној примени материјалног права, а осталим наводима ревизије се другачије оцењују изведени докази, који су по налажењу Врховног касационог суда правилно оцењени од стране нижестепених судови.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је иста донета правилном применом члана 153. и 154. ЗПП и члана 207. Породичног закона.

На основу члана 414. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић